

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1216998/2

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב שלמה שפירא

המערערת: פלונית

נגד

המשיב: פלוני

הנדון: קביעה בדבר איאישור הסכם כדין – החלה בהכרח על כל חלקיו ושוללת את תוקפם?

החלטה

הבקשה שלפנינו

ביום ט' באלול התשע"ט (9.9.19) נתן בית דיננו את פסק דינו בערעורה של המערערת על פסק דינו של בית הדין הרבני האזורי תל אביב שקבע כי הסכם הגירושין שבין הצדדים עומד בתוקפו.

במסקנות פסק דיננו כתבנו:

א. אנו מקבלים את הערעור.

ב. אין תוקף חוקי להסכם הגירושין שאישר בית הדין ביום י"ט בשבט תשע"ה (8.2.15).

ג. זכותו של כל אחד מיחידה הצדדים להגיש תביעה לאיזון משאבים בערכאה המתאימה.

לפנינו עתה בקשה להבהרת פסק הדין – אם משמעותו היא בטלות הסכם הגירושין כולו או בטלות פרק ההסכם העוסק בחלוקת הרכוש ואיזון המשאבים בלבד.

הרקע לבקשה הוא טענתו של המשיב לפני רשמת ההוצאה לפועל כי ביטולו של ההסכם טומן בחובו גם את ביטול חיובו במזונות הילדים על פי הסכם זה גופו. את ההבהרה עצמה ביקשה – מלבד המערערת עצמה – גם רשמת ההוצאה לפועל בהחלטתה מיום ח' בשבט התש"ף (3.2.20) ועל פי סעיף 12 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז – 1967. משכך פטורים אנו גם מהצורך לבסס את סמכותנו להבהיר את פסק דיננו על אף העיקרון המשפטי הגורס כי משפסק בית משפט את דינו קם הוא מכיסאו ואינו יכול לשוב ולפרשו. למען הסר ספק נאמר גם כי סבורים אנו שרשאים היינו ליתן הבהרה לפסק דיננו גם לולי פנייתה של כבוד הרשמת ולולי סעיף 12 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז – 1967, הנ"ל, וזאת מכוחן של תקנות הדיון בבתי הדין הרבניים בישראל, התשנ"ג, אך מאחר שפטורים אנו במקרה זה מן הצורך להבהיר את סמכותנו זו, כאמור, אין אנו נזקקים להאריך בדבר ודיינו בהערה זו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הבהרת פסק הדין

נבהיר, בפתח פסק הדין האמור נאמר כדלהלן (ההדגשות אינן במקור):

בפני בית הדין מונח ערעורה של האישה על החלטת בית הדין האזורי שלא לבטל את מתן האישור לפסק דין שניתן על ידי בית הדין האזורי. **ערעורה של האישה הוא על מתן האישור לסעיף 36 בהסכם הגירושין הקובע אופן חלוקת הרכוש, להלן הסעיפים הנוגעים לחלוקת הרכוש [...]**

לאחר מכן צוטטו סעיפי ההסכם שעניינם עניין הרכוש – מסעיף 36 האמור ועד לסעיף 42. כמו כן צוטטו סעיפים 44–45 שעניינם הצהרה בדבר העדר תביעות אחרות. למען הסר ספק נדגיש כי סעיף 42 גם הוא ביסודו סעיף העוסק בענייני הרכוש, בחובות ובחייבים, אף שהוזכרו בו "דמי המזונות" – הללו הוזכרו רק בהקשר ה'טכני' של שימוש בקיזוז מהם כדי לפרוע חייבים ממוניים של חובות לצדדי ג' שייגבו מהצד שעל פי ההסכם אינו אמור לחוב בהם.

ברי אפוא שעניינו של פסק הדין אינו ביטול ההסכם כולו אלא ביטול סעיף 36 והסעיפים הקשורים בו (ושלא בכדי אף צוטטו). אין פסק דין בערעור מבטל – על דרך כלל – את שפסקה ערכאה קמא ולא הוגש עליו ערעור.

האמור בסעיף ב' למסקנות פסק הדין "אין תוקף חוקי להסכם הגירושין" מוסב על חלק זה של ההסכם, כפי שעולה הן מפתחתו של פסק הדין, כאמור, הן מהסעיף הקודם במסקנות אלה "מקבלים הערעור" והן מהסעיף הבא לאחר סעיף זה "זכותו של כל אחד מיחידה הצדדים להגיש תביעה לאיזון משאבים" – תביעה לאיזון משאבים דייקא ולא תביעות בעניינים אחרים שנכללו בהסכם.

האין קבלת הערעור והקביעה בדבר בטלות אישור ההסכם מחייב את בטלות אישורו כולו?

נוסיף להבהיר ונקדים תשובה לשאלות אפשריות טרם תישאלנה: אכן יש שקבלת ערעור מחייבת גם את ביטולם של חלקים אחרים מפסיקת בית דין קמא, שלא עליהם הוגש הערעור, ויש שביטולו של סעיף מסוים בהסכם מחייב את ביטולם של סעיפים אחרים הקשורים בו, אולם זאת כאשר הדבר אכן מתחייב ולא זה המקרה שלפנינו.

קשר בין חלקי הסכם או פסק דין שבגיננו יגרור ביטולו של אחד מהם את ביטולו של האחר עשוי להיות קשר שלפי העניין, כגון הקשר שבין גירושין לכתובה או בין משמורת למזונות; קשר שמכוחו של תנאי מפורש או תנאי שמכללא הכורך את חלקיו השונים של ההסכם זה בזה; או קשר משפטי כשהעילות המשפטיות לביטולו של חלק מפסק הדין שומטות את הבסיס לכולו ולא רק מבטלות את חלקו (אם כי ייתכן שגם אז ביטול החלק שלא היה מושא הערעור לא יהיה תוצר לוואי אוטומטי של פסק הדין אלא יצריך בקשה של הצד המעוניין והחלטה על ביטולו מכוח הקביעות העקרוניות של פסק הדין).

בעניינינו אין קשר ענייני בין סעיפי ההסכם העוסקים במזונות הילדים או בעניינים אחרים לבין אלו העוסקים בנושא הרכושי ועל כן אין ביטולם של אלה מחייב את ביטולם של אלה.

המזונות שנקבעו בהסכם – 4,500 ש"ח, הכוללים גם את דמי המדור, לשני ילדים – אינם כאלה שיש היגיון לראותם כתלויים לפי עניינם בהסדרים הרכושיים שבהסכם. לאמור: לו היה האב מתחייב במזונות בסכום מופרז בעליל היה מקום להניח כי הסכים להתחייב בסכום זה אך משום שבהסדר הכולל יצא הוא נשכר בהיבטים אחרים. אומנם גם לו כך היה לא היה הדבר בגדר מובן מאליו: סוף כל סוף אב – ובוודאי אם בעל אמצעים הוא – עשוי להתחייב לטובת

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ילדיו ללא תלות ברווחים האחרים שיצמחו לו מכך, ומה גם שההסדר הרכושי הוא בין בני הזוג – ההורים לבין עצמם ואילו חיוב המזונות יש בו אומנם את הפן של חיוב ביניהם, הפן של השבת הוצאות המזונות, אך יש בו גם את הפן של חיוב כלפי הילדים שאינם צד להסדר הרכושי, אך מכל מקום טענה לקשר בין הדברים הייתה יכולה להישמע. אולם **משנקבע סכום שאינו מופרז**, ובזהירות המחויבת נאמר כי הוא אף קרוב לרף התחתון כשמדובר כאמור בדמי מזונות הכוללים מדור, אין יסוד להניח אפילו בגדר אפשרות כי חיוב זה נקבע רק בשל התועלת שסבר האב להפיק מחלקיו האחרים של ההסכם. נוסף ונאמר גם כי גם האב עצמו, המשיב, לא טען כשהתנגד לביטולו של ההסדר הרכושי שנקבע בהסכם כי הסכמתה של המערערת להסדר זה באה בשל הסכמתו שלו להסדר בעניין המזונות.

אכן בנוגע לאפשרות כי חלקי ההסכם תלויים זה בזה מכוחו של תנאי ייתכן שיוכל האב לעתור מכוחו של סעיף 46 להסכם הקובע כי כל ההסכמות שבהסכם הן מקשה אחת ושלוכות זו בזו. אולם אם מבקש האב את ביטול חיובו במזונות מכוח טענה זו עליו להגיש תביעה מתאימה שכן אין ביטול חיוב המזונות נובע באופן אוטומטי מן האמור. **הקביעה בדבר היות ההסכמות מקשה אחת ושלוכות זו בזו אינה מתפרשת כ'תנאי כפול'** שמכוחו יתבטל כל סעיף מכוח ביטולו של כל סעיף אחר – וכי יעלה על הדעת דרך משל שמכוח ביטול האמור בהסכם בדבר איזון המשאבים, ביטול שנעשה לבקשתה, עקב תביעתה, ולכאורה לטובתה של המערערת ושלא לרצונו של המשיב, יקים לה באופן אוטומטי גם לתבוע את כתובתה בטענה כי ההסכם כולו בטל ובכלל זה מחילתה על הכתובה? **משמעות הקביעה בדבר היותן של ההסכמות שלוכות זו בזו היא כי בטלות האחת מהן – ואולי גם, או שמא דווקא, הפרת אחת ההתחייבויות ללא ביטולה כדין, כפי שאפשר ללמוד מהסייג באמור באותו סעיף לגבי דרישה לביטול ההסכם הבאה מצידו של מי שהפר אותו בעצמו – מקימה זכות לניזוק מן הביטול לתבוע את בטלות האחרות**, תביעה שאותה יצטרך לשקול בית הדין לפי העניין ולראות אם אכן סביר לקבוע כי הסכמה א' נעשתה מצד המשיב דווקא מכוחה של הסכמה ב' מצד המערערת, או שמא תלויה הייתה דווקא בהסכמה אחרת מצידה, ולחילופין כי עיקרה של הסכמה א' הוא דווקא ויתור מצד המערערת שנעשה אולי בכרוך לויתור אחר של המשיב ולא בכרוך לויתור נוסף שלה עצמה, או שמא כי הסכמות אלה כשלעצמן כלל אינן תלויות זו בזו. **כל עוד לא הוגשה ועל אחת כמה וכמה שלא הוכרעה תביעה כזו אין מקום לראות את ההתחייבות למזונות כבטלה.**

נותר אפוא לברר אם בהיבט המשפטי מחייבים ביטולו של סעיף זה בהסכם או עילת ביטולו את ביטולו של ההסכם כולו.

המערערת טענה נגד ההסכם כי ההסכם נכרת תוך ניצול מצבה הנפשי שפגם בשיקול דעתה, איומים עליה והתחייבות שעליה הוחתמה ושכגינה נמנעה מהתייעצות עם עורך דין. לו קיבלנו את טענותיה וקבענו כי כך היה, הייתה הדעת נותנת כי יש לבטל את ההסכם מכול וכול, אלא שבפסק דיננו לא קיבלנו טענות אלה, אדרבה דחינו אותן בפירוש. **פסק דיננו התבסס על דרישת החוק מבית הדין המאשר הסכם ממון לוודא כי הצדדים מודעים לתוכנו, למשמעויותיו ולתוצאותיו וכי עשו אותו מרצונם החופשי ועל המסקנה שאליה באנו כי בעניינו של הסכם זה לא וידא בית הדין את הדבר כנדרש, וככל הנראה אכן לא הייתה המערערת מודעת באותה עת להיקפן ומהותן של הזכויות שעליהן ויתרה וממילא אי אפשר לקבוע שהבינה את תוכן ההסכם משמעויותיו ותוצאותיו, ועל כל פנים ברי שבית הדין לא וידא זאת ועל כן נפל פגם מהותי באישור ההסכם. העובדות והנסיבות שתוארו בהרחבה בפסק דיננו ושהביאונו למסקנה האמורה אינן כאלה שיש בהן ללמד כי גם בהקשר למזונות לא היו הצדדים מודעים לתוכן ההסכם או לא הבינו את משמעויותיו ותוצאותיו או שבית הדין לא וידא כי הם מבינים את האמור. ההתחייבות**

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

שבעניין המזונות היא לכאורה פשוטה וברורה – ואיש מן הצדדים אף לא טען אחרת – אין לפנינו כל טעם לפקפק גם לגביה בשאלת הבנת הצדדים את האמור בה. אשר לוודוא הדבר בידי בית הדין – אומנם משמצאנו כי בית הדין לא קיים את חובתו במלואה בנוגע לחלקו הרכושי של ההסכם יכול לעלות חשש כי אף בחלקים אחרים שלו לא עשה בית הדין את מלוא המוטל עליו, אלא שחשש בלבד אין בו כדי להביא להכרעה שיפוטית של ביטול ההסכם, ועל אחת כמה וכמה משלא נטען כדבר הזה בנוגע לחיובי המזונות. ונוסיף ונאמר: **חזקה על בית הדין שאישר את ההסכם כי דבריו כי "נוכח שהצדדים עשו את ההסכם בהסכמה חופשית והבינו את משמעותו ואת תוצאותיו" לא דבר ריק הם, ואף אם אינם אלא לשון לקונית וקבועה ודאי שלא נאמרו בחלל הריק בלי שבית הדין יעבור עם הצדדים על ההסכם כלל ועיקר. לא הטלנו ספק בכך בפסק דיננו, מצאנו אומנם פגם בהליך אישור ההסכם אך לא באמינותו של בית הדין. חזקה על בית הדין שאכן קרא את ההסכם ושאל את הצדדים על אודות ההסכמות שבו והסכמתם להן, אלא שכפי שקבענו בפסק דיננו לא היה די בכך לעניין הפרק הרכושי של ההסכם שרב בו הסתום על הגלוי. ממוצא הדברים אתה למד שבנוגע לחלקיו האחרים של ההסכם לא נפל פגם באישור, שכן לגבי חלקיו הפשוטים והברורים של ההסכם די באשר עשה בית הדין.**

נוסיף ונבהיר גם כי במישור המהותי הסכם ממין זה ואישורו הם למעשה כמה הסכמים המאושרים וכמה פסקי דין שנקבצו ובאו לפונדק אחד, יש בהסכם ממין זה את ההסכמה להתגרש ואת פסק הדין (שאינו מחייב להתגרש אלא מאשר את האפשרות לסדר לצדדים גט), את ההסכמות הרכושיות ואת אישורן, את ההסכמות בענייני המשמורת והסדרי השהות ואת אישורן ומתן התוקף של פסק דין ואת ההסכמות בענייני המזונות ואישורן – אף הוא אישור הכולל מתן תוקף של פסק דין.

בפסק דין אחר שנתנו לא מכבר (בתיק 1197104/3) אף הערנו על ההבדל בין הוראות החוק בעניין אישור הסכם ממון להוראותיו בעניינם של הסכמים העוסקים במזונות או במשמורת:

אישור ההסכם – אישור גרידא או פסק דין?

נקדים [...] הצדדים ביקשו מבית הדין לאשר את ההסכם ולתת לו תוקף של פסק דין [...] כך גם נעשה, כידוע, ברובם של אישורי ההסכמים בבתי הדין, אף שמן ההיבט החוקי פעמים שאין הכרח בדבר. בעניין זה עסקנו לאחרונה בפסק דין אחר [...] ונביא כאן את מקצת הדברים שכתבנו התם, את הנוגע לענייננו:

[...] פסק דין המעניק אישור להסכם ככלל שני פנים לו – האחד פן חוזי, שהרי הורתו בהסכמות הצדדים, והאחר פן מוסדי-שיפוטי [...] אכן יש מקום לומר כי אף אישורו של הסכם על ידי בית הדין או בית המשפט אינו מחייב להעמיס עליו אף תוקף של פסק דין. בעניין זה כתב בית הדין הרבני האזורי ירושלים [...]

צדק בית הדין בניתוחו את לשון החוק שלא הזכיר כלל שבאישורו של ההסכם צריך או אפשר לתת לו תוקף של פסק דין (אף שמוכן שערכאה שיפוטית רשאית לעשות זאת) או שממילא נעשה כך מכוח האישור [...] ראוי לתת את הדעת בהקשר זה על ההבדל בין לשון חוק יחסי ממון ללשון חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב – 1962 [...] חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות מדבר בסעיף 19 על הכרעה של בית המשפט בעניין שבמחלוקת או על הבאתו את ההורים להסכמה [...] בסעיף 24 הוא מדבר על הסכם (כשהורים חיים בנפרד) וכאן אכן נדרש אישור של בית המשפט [...] אלא שמשאישור

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

זה את ההסכמה דינו של האישור כהחלטה ואין צורך באמירה מפורשת כזו. והשווה גם ללשון סעיף 12(א) ו(ג) לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט – 1959. לא כאלה חלק חוק יחסי ממון [...]

הדברים הנ"ל נכתבו בהקשר להסכם ממון ונכונים הם ממילא גם לגבי הסכם הכולל עניינים שונים שחלקם הם בגדר הסכם ממון. אך יש עניינים שבהם אכן הכרחי לתת להסכם תוקף של פסק דין [...] כאלה הם גם ענייני המזונות והמשמורת [...] סעיפים 12(א) ו(ג) לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט – 1959, (להלן: חוק המזונות) קובעים [...] הסכם בענייני מזונות קטין טעון אישור בית המשפט וכי אישורו ייחשב כפסק דין, לאמור: נצרך פסק דין בנושא זה, ולא די בהסכם גרידא, אלא שהסכם שאושר כמוהו אכן כפסק דין [...] ייתכן שיש להבחין בין 'מזונות' ל'השבת מזונות' [...] הסכם שבו נקבע דבר לעניין המזונות – ובוודאי כשהסכם זה לא נוצר תוך דיון בתביעה כאמור – מתפרש מן הסתם כהסכם בענייני המזונות גופם [...] כדי לתת להסכם זה את מלוא תוקפו, היינו גם במישור של המזונות עצמם, נדרש אכן לתת לו תוקף של פסק דין.

אישור ההסכמות בענייני המזונות מהותו אפוא 'פסק דין' שניתן בהסכמה, לעומתו אישור ההסכמות בענייני הרכוש מהותו העיקרית היא אישור ההסכמות גרידא אף שאפשר להטעינו גם במטען של פסק דין. הסמכות לעניין זה נסמכת על חוק אחד ולעניין זה על חוק אחר. מובן אפוא שאף אם נכללו שני העניינים במסמך אחד של הסכם ובמסמך אחד של פסק דין, עדיין מהותית שני דברים הם: פסק דין למזונות שתוכנו הוא "כאמור בהסכם פלוני" ואישור הסכם: כאן פסק הדין הוא העיקר וההסכם הוא 'פירושו' לאמור בפסק הדין, במקום שיחזור בית הדין או בית המשפט ויפרט את תוכן פסק הדין הוא מציין להסכם, וכאן ההסכם הוא העיקר ופסק הדין רק מאשר אותו.

יתר על כן, המחוקק כלל לא דרש בנוגע להסכם בענייני המזונות כי בית הדין או בית המשפט יודא את הבנת הצדדים את ההסכם ואת משמעויותיו ותוצאותיו, אף שוודאי שדרך המלך היא כי כך יעשה. ושמא לא בכדי לא דרש זאת המחוקק שכן כאמור עיקרו של דבר הוא פסק דין אלא שבית הדין פוסק על יסוד הסכמת הצדדים ומייתר את הצורך בראיות ובטענות, על דרך כלל היסוד לפסק הדין הוא ההנחה כי הסכמת הצדדים מלמדת על יכולת ההורה ועל צורכי הילד – אלו הדברים שחייב בית הדין או בית המשפט לבררם כדי לפסוק את המזונות (ואכן לא תמיד יכול הוא להסתמך על הסכמת הצדדים בעניין זה), אלו העיקר ולא ההסכמה אלא שההסכמה מלמדת לכאורה על הללו. במישור העקרוני (ובמנותק משאלת הסמכות על כל פנים) יכול בית הדין לפסוק את חיוב המזונות כאמור בהסכמות שבעניין המזונות אף אם ידע בבירור שאחד הצדדים אינו מבין כראוי את משמעויותיהן ותוצאותיהן או לא הסכים להן מרצונו החופשי – אם אכן יסיק בית הדין מההסכמות, במידה שבה כן נוכח שהובנו אף שזו אינה כוללת את כל המשמעויות והתוצאות, או בדרך אחרת כי בפועל סכום המזונות שנקבע הולם את צורכי הקטינים וראוי הוא להיות מוטל על ההורה מן ההיבט של יכולותיו הכלכליות! אלא שעל פי רוב אין ערכאה שיפוטית יכולה להסיק את האמור בלי דיון לגופו של עניין ובחינת טענות וראיות, רק על סמך הסכמות, בלי שתוודא את הבנתן של ההסכמות ואת עשייתן מרצון חופשי. הוא הדין שרשאי בית הדין לפסוק את המזונות שהוסכמו אף אם יחליט מטעמים אחרים שלא לאשר את יתר ההסכמות.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בעניינינו באו הצדדים בשערי בית הדין וביקשו כי יאשר את ההסכם שכרתו ושכלל את ענייני המזונות לצד עניינים אחרים. אין ספק אפוא כי הצדדים הסכימו לסמכותו של בית הדין לאשר את הסכמותיהם ובכלל זה – לפסוק את המזונות בהסכמה. (אף שאין די בכך לבד כדי לקבוע כי הסכימו גם לסמכות נמשכת של בית הדין בעניין המזונות, גם בעניין זה ראה גם בפסק דינו הנזכר לעיל.) אישורן של חלק מהסכמותיהם, אלה שבענייני הרכוש, נעשה שלא כהוראות החוק הנוגעות לאישורן של אותן הסכמות, הוראות יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג – 1973. משכך בטל אישור זה. על כל פנים הצדדים הביעו את הסכמתם לפסיקת מזונות בסכום שנקבע בהסכם, הביעו בכך את עמדתם כי סכום זה יספק את צורכי הילדים וכי האב יכול לשאת בו. בית הדין בהחלטת אישור ההסכם למעשה אימץ למעשה את עמדתם זו ופסק מזונות אלה, בהסכמה ועל יסוד האמור. כשירותו של האב ורצונו החופשי בעת שהביע את הסכמתו זו לא הוטלו בספק, על כשירותה של האם ורצונה החופשי נטען אומנם בערעורה, אך לא זו בלבד שטענותיה אלה נדחו, אלא שגם לולי נדחו ברי כי לא היה בהן כדי לערער על ההנחה שצורכי הילדים ויכולת האב אינם פחותים משנקבע, לכל היותר הייתה יכולה האם עצמה לטעון – ואף היא לא טענה זאת – כי הללו גבוהים משנקבע.

בחלק זה של פסק דינו של בית הדין האזורי שאישר את ההסכם לא נפל פגם, לא נטען כי נפל בו פגם ולא הוגשו בעניינינו עתירה או ערעור כלשהם. משכך פסק דין זה עודנו תקף.

ייתכן שיטען האב ויעתור לשינויו – לו כך יהיה, ומאחר שכאמור אין חולק על חופשיות רצונו ועל הבנתו בעת שהסכים כי הסכום שנקבע משקף את יכולותיו ואת צורכי הילדים, יצטרך לטעון כי צורכי הילדים הם פחותים מהסכום שנקבע או כי יכולותיו שלו אינן מאפשרות לו לעמוד בסכום זה. בהקשר זה ואם ירצה להיסמך על ביטול חלקו הרכושי של ההסכם לכאורה יוכל לטעון לשינוי נסיבות ולומר כי משבטל החלק הרכושי שבהסכם ומסת הרכוש שתיוותר בידו צפויה לפחות עקב כך, שוב אינו יכול לשאת בנטל. בהתחשב באי-היותו של סכום המזונות שנקבע סכום גדול, כאמור לעיל, דומה כי יקשה עליו להרים את נטל הראיה, אך זכותו לנסות. מכל מקום לעת עתה לא הגיש האב תביעה להפחתת מזונות או לביטול ההסכם.

מסקנות

הווה אומר: במישור המהותי אין ביטול חלקי ההסכם העוסקים בענייני הרכוש מחייב את ביטול חלקיו העוסקים בסוגיית המזונות. אין חלקים אלה תלויים זה בזה מצד תוכנם; טענה על התנייתם זו בזו לא עלתה, אם תעלה – תיבחן בכפוף להגשת תביעה מתאימה; אין אישוריהם תלויים זה בזה מההיבט המשפטי והפגמים שהיו בעניינינו באישור ההסכמות שבנושא הרכושי לא נפלו לכאורה באישור ההסכמות שבעניין המזונות.

הבהרה ומתן הוראות

סוף דבר:

א. פסק דינו שבו נקבע כי הסכם הגירושין שבין הצדדים לא אושר כדין ולפיכך אינו תקף קבע כך רק באשר לפרק ההסכם שעסק בחלוקת הרכוש ואיזון המשאבים.

ב. יתר פרקי ההסכם ובכלל זה התחייבות האב למזונות ילדיו – עומדים בתוקפם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ג. ככל שסבור האב כי ביטולו של הפרק הרכושי בהסכם מצדיק את ביטול התחייבויותיו האחרות בהסכם – עומדת לו הזכות לעתור לבית הדין ולבקש לבטל את ההסכם ובית הדין יבחן את הטענות לגופן. לעת עתה מכל מקום לא הוגשה עתירה כזו וודאי שלא התקבלה.

ד. החלטה זו מותרת בפרסום בהשמטת פרטיהם האישיים של הצדדים.

ניתן ביום כ"ב בשבט התש"ף (17.2.2020).

הרב שלמה שפירא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה